

Akkertjesland

Dag van het Historisch Cultuurlandschap
17-10- 2024

Jacomijn Pluimers

boerennatuur

Groningen West

Middag Humsterland

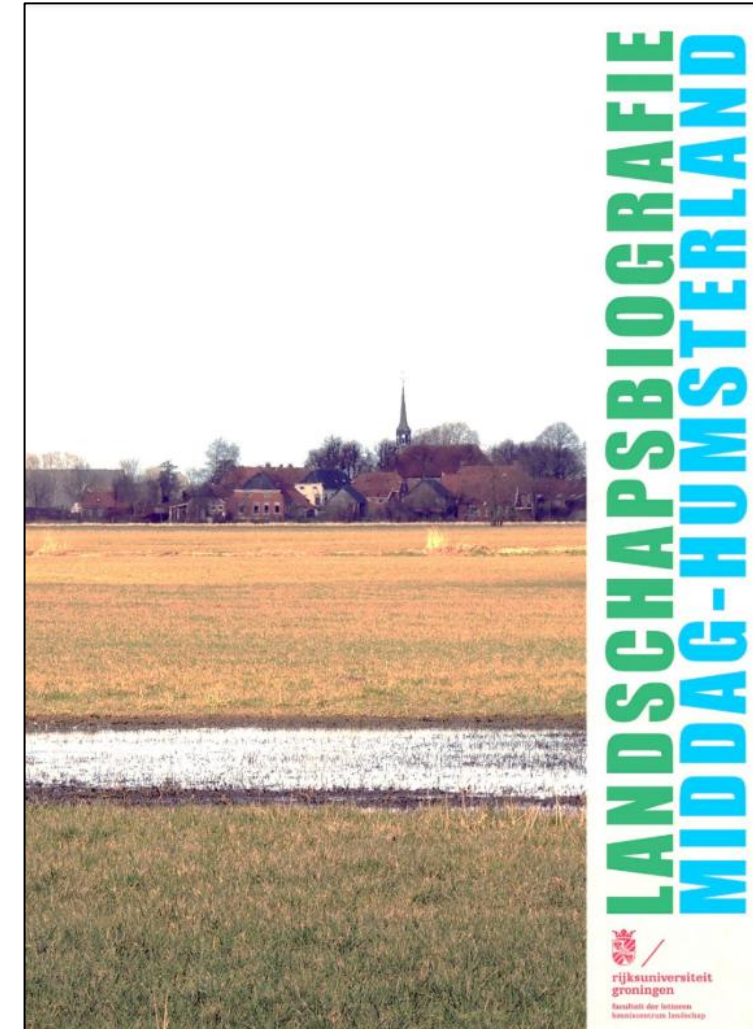

Inhoud

- Middag Humsterland en Akkertjesland
- Gebiedsofferte Middag Humsterland (onderdeel van een Erfgoed Deal)
- Behoud van akkertjesland als maatschappelijke dienst
- Vervolgstappen

Gebiedsbeschrijving Middag Humsterland

- Ca 5500ha cultuurgrond, voornamelijk grasland
- Melkveehouderij, ook akkerbouwers en akkergewassen
- Landschap: Hoogteverschillen, wierden, dijken en akkertjesland
- Natuur: Weidevogelbeheer, NNN gebied nabij Ezinge, open landschap
- Water: Beschermd slotenpatroon

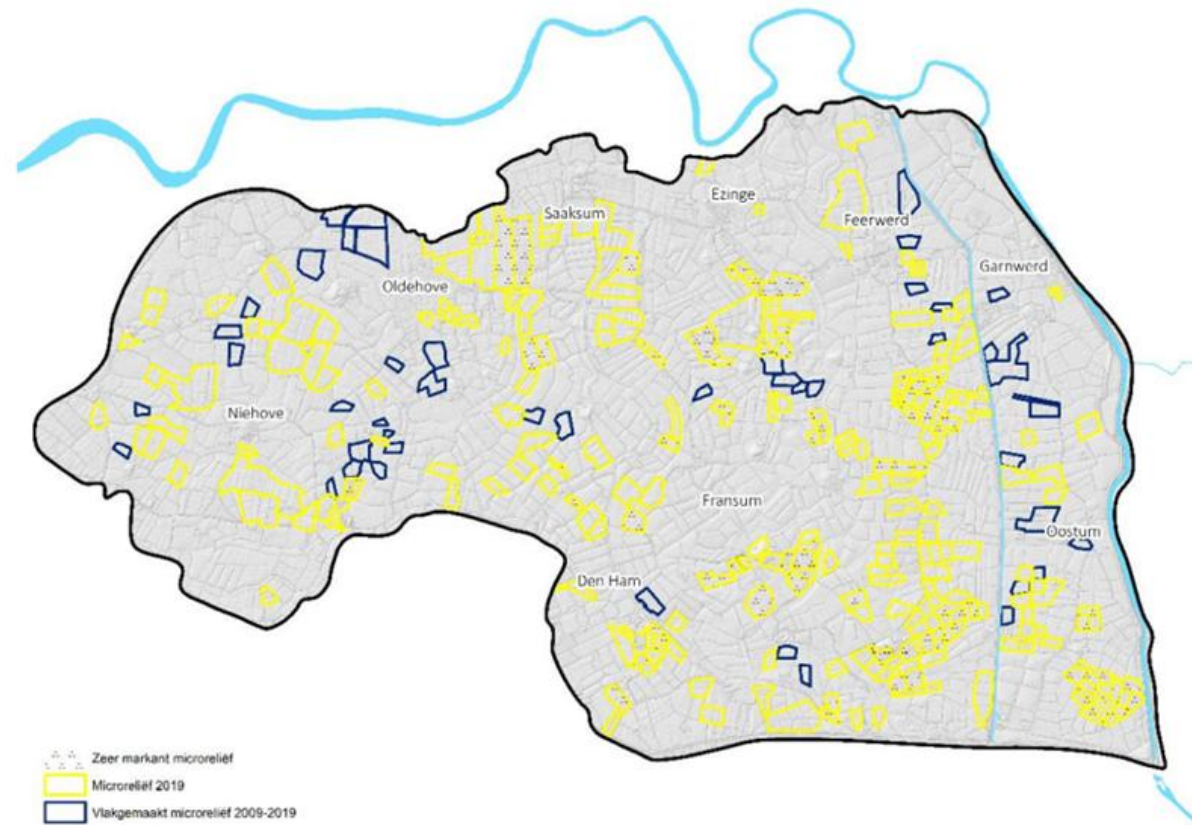

Akkertjesland

- Ca 1500 eerste greppels
- Greppels hebben een vastere, blokvormige structuur
- Bolling -> afwatering
- Vroeger akkergewassen, nu vnl. grasland

Akkertjesland

Gebiedsofferte

- Vanuit de kracht van het gebied
- Zélf een gebiedsaanbod formuleren
- Als leverancier van maatschappelijk, waardevolle diensten.

Thema's voor gebiedsofferte Middag Humsterland

Jaarlijkse compensatie

- Voorheen Bergboerenregeling: bijzondere omstandigheden van een gebied respecteren en concurrentienadelen opheffen.
- Ca. €94,- per hectare voor 'natuurlijke handicaps'

Jaarlijkse compensatie - bewerkingskosten

	Tijd 1ha akkertjesland	Kosten/ha	Tijd 1ha regulier	Kosten/ha	Verschil
Maaien	60 min	€ 200,-	5 min (12ha/u)	€ 17	€ 183
Schudden	20 min	€ 42,-	7 min (9ha/u)	€ 15	€ 28
Harken	45 min	€ 94,-	8 min (8ha/u)	€ 17	€ 77
<i>(maaien €200,- per uur en harken/schudden €125,- per uur)</i>				Totale verschil	€ 288

- Extra kosten; o.a. langzamer rijden en kleinere machines
- Drie keer per jaar maaien: direct kosten landwerk €864,-

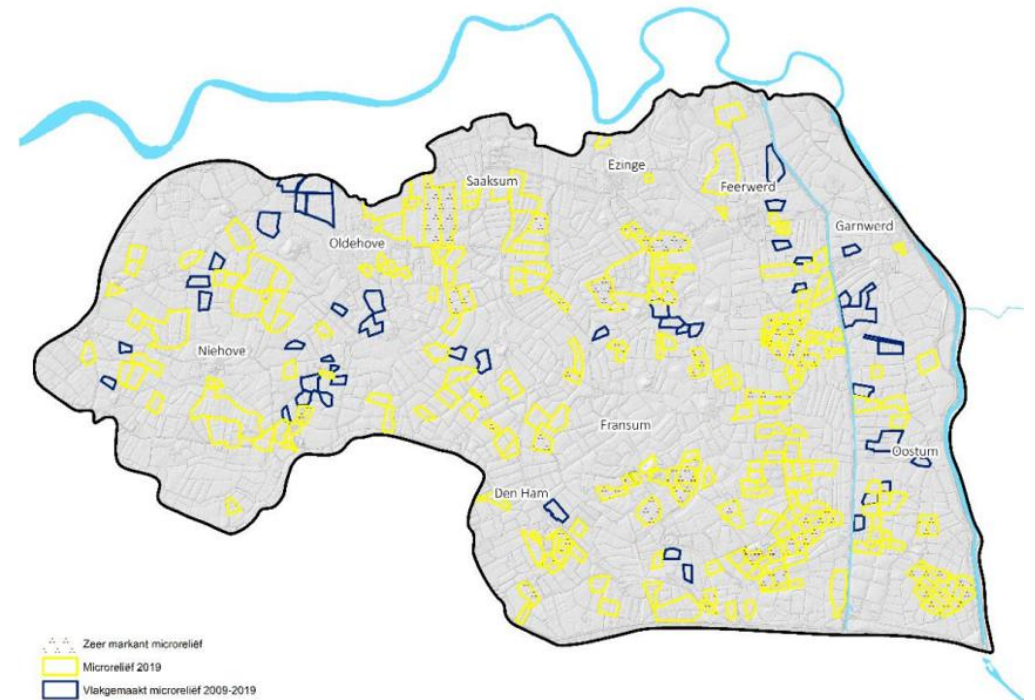
Jaarlijkse compensatie - opbrengstverliezen

- Naast extra direct kosten ook opbrengstverliezen (*3x1 baal á €50,-*).
- Totale extra kosten: €1014,- per ha.
- *Verder: meer slijtage machines, veel sloten, onderhoud drainagebuizen slinken en vertrapping weidegang*

Jaarlijkse compensatie – Kleinschaligheid en microreliëf

- Ca 5500ha cultuurlandschap
- 150 hectare percelen van 0,3 tot 1ha.
- 620 hectare percelen van 1 tot 2ha.

Factsheet akkertjesland (combinatie kleinschaligheid)

Akkertjesland

Deelgebieden

Middag-Humsterland
Ook toepasbaar in andere gebieden wanneer
het micro reliëf vanaf de grond zichtbaar is.

€ 680,- / ha
Stapelbaar met kleinschaligheid

Doel:

Het behoud van oud cultuurlandschap dat een bijdrage levert aan de waterhuishouding, biodiversiteit en geschiedenis in het gebied.

Instapeisen

Stapelbaar met
weidevogelbeheer

Mag niet gescheurd zijn, het gaat
dus om oud grasland met een
natuurlijke diversiteit aan grassen

Het perceel heeft hoogteverschillen op microniveau dat
bekend staat als 'akkertjesland'. Het gaat hierbij om greppels,
niet om een hellend gelegen perceel

Beheervoorschriften

Er vinden geen bewerkingen plaats
waardoor er wijzigingen worden
aangebracht in het akkertjesland,
zoals egaliseren, ploegen en scheuren

De greppels worden actief
onderhouden zodat het
microreliëf behouden blijft

Kleinschaligheid

Deelgebieden

Zuidelijk Westerkwartier
en Middag-Humsterland

Beloning

tot 0,5 ha > € 580,- / ha
0,5-1 ha > € 262,- / ha
1-2 ha > € 181,- / ha

Doel:

Het behoud van oud cultuurlandschap dat een bijdrage levert aan de geschiedenis van het gebied. Daarnaast draagt een kleinschalig landschap bij aan de biodiversiteit door de aanwezigheid van meer overhoekjes. In het coulisselandschap zorgen houtige landschapselementen voor een bufferende werking van klimaatinvloeden op percelen, ze kunnen dienen als windbreker of de impact van nachtvorst verminderen. In de zomer is er juist sprake van meer koelte en schaduw. In het Middag-Humsterland gaat het om percelen met kromme sloten die bijdrage aan deze doelen.

Instapeisen

Percelen kleiner dan
2 ha

Afgescheiden van andere percelen
door landschapselementen zoals
houtsingels en sloten

Beheervoorschriften

Het gaat om de instandhouding
van reeds kleinschalige percelen,
actief beheer is vaak niet nodig

Herwaardering met kwalitatieve verplichting

- Taxatie zonder beperkingen en beheer (A)
- Taxatie met beperkingen en beheer (behoud cultuurlandschap) (B)

Verschil (A-B) : eenmalige uitkering aan boer

In ruil: KV met behoud micro-reliëf en eventueel aanvullend beheer

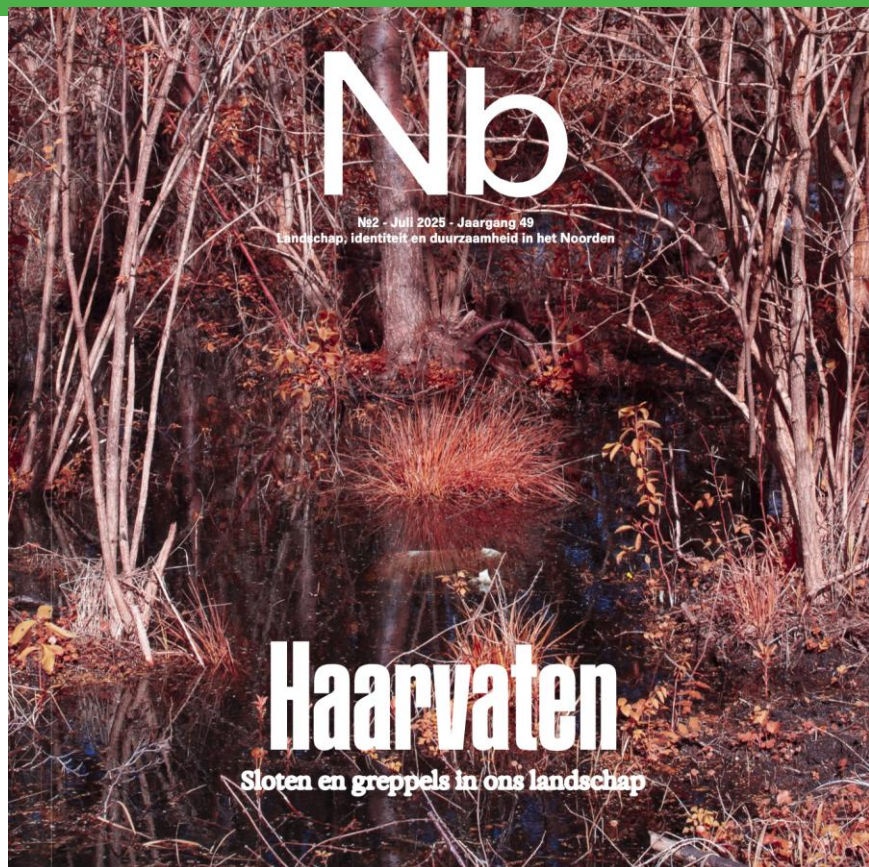
Onduidelijkheid termijn en stapelbaarheid met ANLb

Vervolgstappen

- Gebiedsofferte -> **uitvoeringspilot** met Akkertjesland
- **Animo** voor behoud akkertjesland vergroten
- Huidige **akkertjesland in kaart** brengen (+ kwaliteit)
- Wat is optimaal **beheer** van akkertjesland?
- **Beter onderbouwde vergoeding** Akkertjesland.

Vervolgstappen

Kom naar de première van *De stem van het landschap*

Op zondagmiddag 9 november gaat *De stem van het landschap* in première tijdens het festival Let's Gro in het Forum in Groningen. Door de ogen van de boer, de visser, de recreant, de ondernemer en de kunstenaar zien we hoe de hoofdrolspelers nadenken over de toekomst van het Reitdiepgebied en het Middag-Humsterland.

Regisseur Pascal Bonnier volgt in de film onder andere boerin Jantina in Fransum, die het oude reliëf van haar land koestert, ook al vraagt dat offers. We varen mee met garnalenvisser Johan uit Zoutkamp, die nadenkt over wat de visserij vraagt van bodem en toekomst. En we kijken mee met NRC-journalist en recreant Bas van Putten, die in de stilte van het noorden leert vertragen. Tussen de scènes door krijgt het landschap zelf een stem: een poëtische voice-over die met begrip vertelt over de mensen en hun band met het land.

boerennatuur

Groningen West

Storymap – studenten VHL

- [Link naar Storymap](#)